

De Indische Kievit is overal te zien waar maar wat water is en valt op door het uiterlijk en de kenmerkende roep.
Foto: Kees van Berkel.

India: vogelland zonder weerga

Deel 3 - Corbett en Naini Tal

Kees van Berkel

Inleiding

India is zeer vogelrijk met bijna 1300 soorten. De enorme verscheidenheid aan landschappen, klimaten en begroeiingstypen hebben elk hun eigen specifieke vogelsoorten. Daardoor is er een enorme rijkdom aan standvogels die elk najaar wordt aangevuld met trekvogels en vooral met wintergasten uit de Himalaya en uit het enorme gebied ten noorden daarvan. In de afgelopen jaren bezocht ik enkele van de vele vogelrijke gebieden in dit land en schreef daarover drie artikelen. Het eerste ging over Bharatpur en is gepubliceerd in *het Vogeljaar* 48 (6). Het tweede artikel ging over de tijgerreservaten Ranthambore en Bandhavgarh en verscheen in *het Vogeljaar* 49 (3). Dit is het derde artikel en het gaat over het Nationale Park Corbett aan de voet van de Himalaya en het bergdorpje Naini Tal.

Nationale Park Corbett

De tijgerreservaten trekken bezoekers van over de gehele wereld die graag oog in oog willen staan met een tijger. Het Nationale Park Corbett (circa 520 km²) is één van de mooiste tijgerreservaten en het is ook een fantastisch vogelgebied. Het park heeft niet alleen een populatie van negentig tijgers, maar er is ook een zeer indrukwekkende vogellijst van dit gebied. Daarop staat een totaal van ongeveer 575 soorten, waaronder

alleen al meer dan zestig waargenomen soorten roofvogels. Er is een zeer gevarieerde vogelrijkdom in bossen en riviervlakten, vooral in de winter wanneer er veel wintergasten zijn. Het park bestaat uit een ruig, onontgonnen heuvelgebied aan de voet van de Himalaya met uitgestrekte bossen met Salbomen *Shorea robusta* die de kruid-, de struik- en de boomlaag domineren. Bomen ook waar de wilde

olifanten graag bladeren en takken van eten. Het heuvelgebied vormt de overgang tussen de Gangesvlakte en de steil oprijzende Himalaya. De hoogte varieert van 400 m tot 1210 m. De hoogste top is de Kanda. Het park is vernoemd naar Jim Corbett, een Britse legerofficier die na de onafhankelijkheid van India verkoos om in dat land te blijven. Corbett was een jager, die op zekere dag gevraagd werd een mensenetende tijgerin af te schieten. De tijgerin had in Nepal al rond de 230 mensen gedood en was naar de streek waar hij woonde, de Kumaon, gezworven. Daar ging ze door met het doden en eten van mensen. Corbett doodde de tijgerin op een moment dat haar totaal op rond de 430 slachtoffers stond. Hij schreef er een boek over dat zeer goed verkocht: 'Man Eaters of Kumaon'. Hij schreef daarna nog verscheidene bestsellers en ging zich ook inspannen voor de snel verslechterende situatie voor de natuur in India en in het bijzonder voor de tijger.

Behalve de vogels telt Corbett ook ruim vijftig soorten zoogdieren, 33 soorten reptielen, zeven soorten amfibieën en zeven soorten vissen. Bijzondere soorten van het park zijn Indische Olifant *Elaphus maximus bengalensis*, Panter *Panthera pardus*, Tijger *Panthera tigris*, Rode Hond *Cuon alpinus*, Zwijnshert *Axis porcinus*, Axishert *Axis*

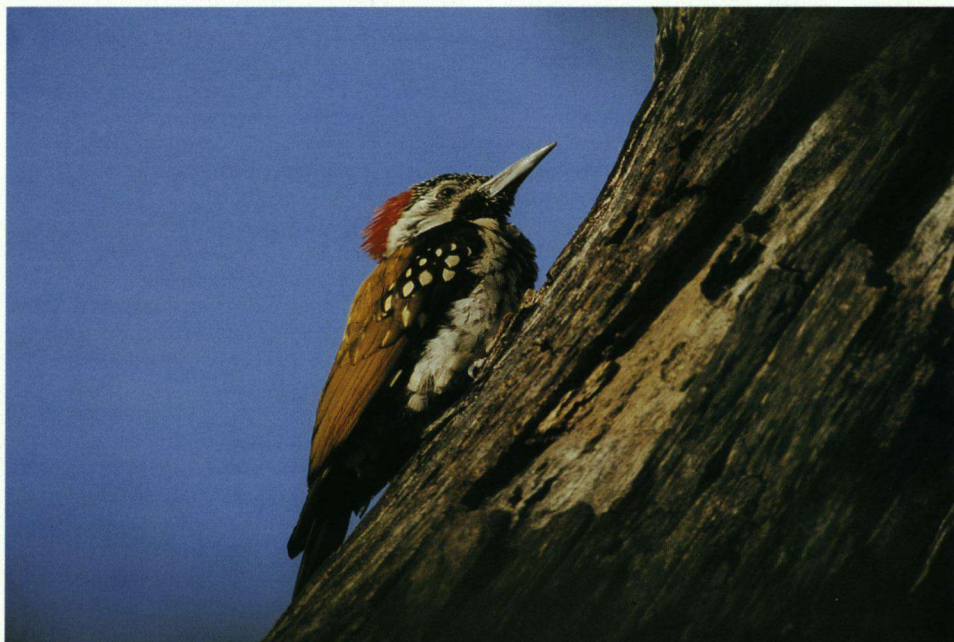
axis, Sambar *Cervus unicolor*, Muntjak *Muntiacus muntjac*, Lippenbeer *Melursus ursinus*, Slanke Otter *Lutrogale perspicillata* en het Voorindisch Schubdier *Manis crassicaudata*.

Op weg van Delhi naar Corbett

Van Delhi gaat de rit per auto naar Ramnagar (in Uttar Pradesh, red.) aan de voet van de Himalaya. Het is een zeven uur durende hellevaart over 300 km door talloze dorpen over een smalle en veel te drukke weg met veel te veel verkeer en mensen. De tocht gaat door dorpen waar corrupte ambtenaren de reizigers pas doortocht verlenen na betaling van boetes voor niet-gemaakte overtredingen (kleine sommen). Kortom de wereldberuchte overbevolkte deelstaat Uttar Pradesh ten voeten uit. Als je dan uiteindelijk in de heuvels komt is er stilte, schone lucht en het geluid van vogels, die overigens ook een behoorlijke herrie kunnen maken. Maar dat laatste vind je wel best als je de kijker richt op een boomtop met veertig tot vijftig krijgsende Grijskop-parkieten *Psittacula himalayana*.

De 'foothills' van de Himalaya

Eenmaal door de stad Ramnagar gereden rijden we naar het park door het dal van de rivier de Ramganga. Er zijn daar rijstvelden

Kleine Goudrugspecht. Veelvuldig zien en horen we deze vogels in de bossen van Corbett.

Foto: Wim Smeets.

De Steppearend is een van de vele roofvogels in Corbett. Ze zijn daar in alle kleden te bewonderen. Hier een volwassen exemplaar. Foto: Kees van Berkel.

met verspreide boerderijen. Als de auto stopt komt er een hele schaar nieuwsgierige kinderen tevoorschijn. Ze willen allemaal op de foto, waarbij de brutaalsten de kleintjes wegduwen om zelf voorop te kunnen staan. De zwermen krijsende vogels die langsvliegen blijken Pruimkopparkieten *Psittacula cyanocephala* te zijn. Verder rijdend zien we af en toe een Kleine Goudrugspecht *Dinopium benghalense* over de weg vliegen. Wat later rijden we Corbett binnen. Ineens gaan we door een bos dat in eerste instantie eentonig aandoet door de alomtegenwoordige Salbomen in alle vegetatielagen. We stoppen langs de rivier. Het water glinstert een eindje verderop achter het hoge droge gras. We moeten bij de auto blijven vanwege het risico dat er een tijger vlakbij ligt. Dan maar goed uitkijken en dat wordt beloond. Met zware slagen komt een Witbandzearend *Haliaeetus leucoryphus* langs de rivier omhoog. Alsof het niet genoeg is of om aan te geven dat Corbett een roofvogelgebied van wereldklasse is, komt vrijwel direct daarop een Keizerarend *Aquila heliaca* langszeilen en schroeft langs de berghelling omhoog. Zo begint de dag wel goed.

Het gaat verder naar Dhikala, in het hart van

het park, onderweg kennismakend met Junglebabbelaars *Turdoides striatus*, Witwangbuulbuuls *Pycnonotus leucogenys*, Langstaartklauwieren *Lanius schach* en Kleine Menie vogels *Pericrocotus cinnamomeus*. In Dhikala wemelt het van de Pruimkopparkieten die zich vooral hoog in de bomen ophouden. Op het gazon van ons verblijf scharrelen Parelhalstortels *Streptopelia chinensis*, in de struiken zitten Indische Brilvogels *Zosterops palpebrosus*, maar het meest opvallend zijn de groepen Rhesusapen *Macaca mulatta* en Gewone Hoelmannen *Semnopithecus entellus*. De aanwezigheid van de Rhesusapen is er de oorzaak van dat we de ramen van onze kamers niet open kunnen zetten. Ze zouden binnendringen, de boel overhoop halen en bevuilen.

Er is op het terrein een soort terras dat een gigantisch uitzicht biedt op het dal van de Ramganga. Een enorme, grotendeels droge, riviervlakte waar doorheen de rivier stroomt strekt zich voor ons uit. Er lopen olifanten, Axisherten, Sambars en Wilde Zwijnen *Sus scrofa*. We zien ze maar weinig omdat ze schuilgaan in het hoge gras, zo hoog dat zelfs de wilde olifanten er bijna in verdwijnen. Ook die zijn er voortdurend aanwezig,

hoewel het een kwestie van geluk hebben is om ze ook te zien. Olifanten komen meestal pas in april uit de bergen naar het rivierdal, maar dit jaar zijn ze er door de droogte al in februari. In het zonnetje zittend kunnen we daar de hele dag wel blijven kijken naar wat er langskomt. Zo zien we Monniksgier *Aegypius monachus*, Bengaalse Gier *Gyps bengalensis*, Indische Gier *Gyps indicus*, Indische Oorgier *Sarcogyps calvus* en Aasgier *Neophron percnopterus*. Behalve dit gierend geweld vallen Visarend *Pandion haliaetus*, Indische Slangenarend *Spilornis cheela*, Shikra *Accipiter badius*, Grijsze Wouw *Elanus caeruleus*, Zwarte Ooievaar *Ciconia nigra* en Bisschopsooievaar *Dissoura episcopus* op. Eenmaal komt er een groepje Roodbroekdwergvalken *Microhierax caerulescens* langs, gaat even in de struiken zitten en vliegt vervolgens weer door, ongedurig als ze zijn. De rivier stroomt vlak voor Dhikala langs. Hoewel we vanwege het tijgergevaar niet zelf naar de rivier mogen lopen, zijn er wel goede mogelijkheden om te kijken naar de vogels langs de stroom. De rivier trekt elk moment van de dag wel leuke soorten aan. Dat levert onvergetelijke waarnemingen op van de Chinese Reuzenijsvogel *Ceryle lugubris*, Bonte IJsvogel *Ceryle rudis*, Waterroodstaart *Rhyacornis fuliginosus* en

Rivierroodstaart *Chaimarrornis leucocephalus*. Ook zien we de gewone IJsvogel *Alcedo atthis*, groepjes Aalscholvers *Phalacrocorax carbo*, Kleine Zilverreiger *Egretta garzetta*, Middelste Zilverreiger *Egretta intermedia* en Grote Zilverreigers *Egretta alba*, soms Koereigers *Bubulcus ibis* en Indische Kieviten *Vanellus indicus*. Ook wat vertrouwder soorten als Bontbekplevier *Charadrius hiaticula*, Groenpootruiter *Tringa nebularia*, Oeverloper *Actitis hypoleucos*, Boerenzwaluw *Hirundo rustica* en Oeverzwaluw *Riparia riparia* zijn aanwezig. Tussen de Oeverzwaluwen vliegen ook Vale Oeverzwaluwen *Riparia paludicola*, maar een bijzonderheid hier is de Rotskruiper *Tichodroma muraria* die langs de lemige oevers voedsel zoekt.

Uitkijktoren

Vlakbij het complex ligt een klein dorpje waar het personeel woont. Daarlangs gaat een wandelpad naar een uitkijktoren. Onderweg daarheen lopen we door hoog gras, dat overigens in een brede zone is weggemaaid om een al te gemakkelijke verrassingsaanval door een tijger te voorkomen. Toen wij er waren, mochten we op eigen gelegenheid naar de uitkijktoren lopen. Soms echter worden de regels

Sambar. Een tocht op de rug van een olifant is de beste manier om in de bijna ondoordringbare jungle heel dicht bij Sambars te komen zonder dat ze vluchten.

Foto: Kees van Berkel.

Zwarte Roodborsttapuit. Deze soort is nauw verwant aan de Roodborsttapuit en is standvogel in de open vlakten langs de Ramganga. Ze zijn vrij algemeen en 's winters vaak in gezelschap van de Aziatische roodborsttapuiten.
Foto: Wim Smeets.

veranderd. Dan moet je begeleiding hebben en staat er een boete op het zelfstandig lopen. 's Ochtends vroeg in de ochtendnevel lopen we erheen. Het is hooguit een kilometer. Aan de overkant van de vlakte klinkt een diep gebrul. 'Is dat een tijger?,' vraag ik, quasi naïef. 'Ja, ja, kom nu maar en loop een beetje door,' zegt mijn gids zenuwachtig. Hij is pas weer rustig als we de treden van de torentrap beklimmen. Is hij nu overdreven bezorgd of ben ik veel te zorgeloos? Feit is dat er in het nabije verleden een paar keer iemand door een tijger gepakt is. De Britse vogelreisleader David Hunt is hier een aantal jaren geleden door een tijger gedood, terwijl hij, begeleid door een gewapende bewaker, achter een uil aan de jungle inliep.

We komen onderweg naar de toren aardige dieren tegen: een slenterende Jakhals *Canis aureus*, Zwarte Roodborsttapuit *Saxicola caprata* en een Aziatische ondersoort van de Roodborsttapuit *Saxicola torquata ssp. przewalskii*, met veel dieper gekleurde borst en flanken dan onze Roodborsttapuit. Verder ook zwermen Tijgervinken *Amandava amandava* en altijd parkieten. De uitkijktoren levert veel op. Terwijl we de trap

beklimmen ontdekken we ter hoogte van de tweede etage een Stepparend *Aquila nipalensis* die naast de toren in een boom zit te slapen. 'Die zit daar elke dag,' weet een jonge Deen te melden. Vanaf de toren hebben we een prachtig overzicht op het rivierdal. In een boom zit een Dikbekkraai *Corvus macrorhynchos* te roepen. Zowel in houding als geluid lijkt hij sprekend op onze eigen Zwarte Kraai. Een zwerm parkieten komt aanvliegen en gaat voor ons in een boom zitten: het zijn Grijskopparkieten. Terwijl de ochtendmist oplost komen steeds meer vogels tevoorschijn. Een zingende lijster blijkt een Zwartkeellijster *Turdus ruficollis atrogularis*. In de struiken zitten Pallas' Boszangers *Phylloscopus proregulus* en we zien een Humes' Bladkoning *Phylloscopus humei*. In de bomen kruipt een fel rood met gele Geelrughoningzuiger *Aethopyga siparaja*. Even later komt een Grijskapspecht *Dendrocopos canicapillus* in beeld. Als hij achter een tak verdwijnt komt vlak daarbij een oogverblindende felblauwe Boomklever met een gele oogring tevoorschijn, de Pluchekapboomklever *Sitta frontalis*. Een Zwartkopwielewaal *Oriolus xanthornus* passeert en gaat in de top van een boom zitten. Andere vogels die voortdurend onze aandacht opeisen zijn: Kleine Rupsklauwier *Tephrodornis pondicerianus*, Witwangbuulbuul, Roodbuikbuulbuul *Pycnonotus cafer*, Goudborstbuulbuul *Pycnonotus melanicterus*, Roodoorbuulbuul, Asgrijze Buulbuul *Hypsipetes flava*, groepjes Kleine Menievogels en Spitsstaartpapegaaiduiven *Treron apicauda*. In de loop van de dagen hebben we ook nog het geluk om twee keer een tijger te zien die vlak onder de toren passeert. De gids had dus kennelijk wel reden om zenuwachtig te zijn.

Een tocht per olifant

Vanuit Dhikala is het mogelijk 's ochtends en 's middags per olifant tochten van ongeveer drie uur door de jungle te maken. Alleen zo kan de jungle bezocht worden. Het alternatief is per jeep maar dan moet je op de wegen blijven. De jungle rond Dhikala is zeer dicht en het zou onmogelijk zijn om er te voet doorheen te gaan. Dat is ook veel te gevaarlijk vanwege de tijgers. Zittend op de olifant merk je dat maar al te goed als je de dichte vegetatie om je heen ziet. Voortdurend moet je erop bedacht zijn dat je geen takken in je gezicht krijgt.

Wonderlijk genoeg zijn veel dieren niet schuw voor mensen die op een olifant zitten. Daardoor benaderen we de herten op zeer korte afstand. Met name Axisherten en Sambars krijgen we prachtig dichtbij te zien, maar ook Muntjak, Wilde Zwijnen, Jakhalzen, Indische mangoeste *Herpestes edwardsi* en wilde olifanten komen zeer dichtbij. Ze zijn zo nabij dat zelfs met korte telensjes beeldvullende dia's te maken zijn.

Alarmkreten van herten zijn een teken dat er een tijger in de buurt is. Bij het horen van deze geluiden besteden we veel tijd aan pogingen om een tijger in beeld te krijgen. Daarbij krijg je dan ook volop de tijd om naar vogels te kijken, ook al is het onmogelijk op een lopende olifant je kijker rustig aan je ogen te houden. De Grijskopspecht *Sphyrapicus thyroideus* is een algemene soort hier, maar we zien ook veelvuldig de Kleine Goudrugspecht, Zwartkopkwielewaal *Oriolus xanthornus*, Nepalfazant *Lophura leucomelana* en Bankivahoen *Gallus gallus*, in het bos. Daarbuiten zien we Kuifhavik *Accipiter trivirgatus*, Zwarte Frankolijn *Francolinus francolinus*, Tijgervink, Langstaartklauwier, Grote Pieper *Anthus novaseelandiae*, Graszanger *Cisticola juncidis*, verschillende soorten buulbuuls en Witteugelpriña's

Prinia inornata.

Naini Tal

Na het bezoek aan het Nationale Park Corbett gaan we naar Naini Tal, dat niet zo erg ver ten oosten van Corbett ligt. We zijn nog steeds in de deelstaat Uttar Pradesh. Het stadje ligt op 2000 m hoogte in een kom in de bergen. Naini Tal trekt in de zomer veel toeristen, die de hitte in de vlakten ontvluchten. Het gehele jaar door is het ook een geliefd oord om er de huwelijksreis door te brengen. Je ziet er dan ook veel pasgetrouwde stelletjes. In de periode oktober tot februari is het ook een populair gebied voor vogelaars door de komst van gebergtevogels, die de winter wat lager in de bergen doorbrengen. Ook al ligt het op 2000 m, het is er nog dicht bebost. In de omgeving van het stadje zijn vele beboste droge rivierbeddingen en kloven, die zeer vogelrijk zijn. Verscheidene meertjes ('Tal' is het Hindi-woord voor 'meer') liggen schitterend in deze hoogvlakte te midden van naaldbossen, loofbossen en akkers en graslanden. Eén zo'n meer ligt in Naini Tal zelf, maar door de drukte is daar aan vogels niets te beleven. De omringende bergen rijzen op tot 2600 m. Het gehele gebied is een mengeling van open land, kleinere en grotere bossen en kleine meertjes. Op mooie

Indische Olifant. Tijdens een tocht op olifanten in de jungle krijg je mooie kansen om dichtbij de wilde soortgenoten te komen. Foto: Kees van Berkel.

Roodbuikbuulbuuls vinden we in de overgangen van bos naar open vlakten en in struikrijke vegetaties.
Foto: Wim Smeets.

dagen heeft men vanaf de beboste bergkammen een schitterend uitzicht op de besneeuwde toppen van de Himalaya.

Van Corbett naar Naini Tal

Nadat we Corbett hebben verlaten komen we bij de stad Ramnagar. We gaan de rivierbedding, die grotendeels droog ligt, afzoeken naar de Ibisnavel *Ibidorhyncha struthersii*. In sommige winters zitten hier wel drie exemplaren van deze bijzondere vogel uit de Himalaya (zie de afbeelding op de omslag van *het Vogeljaar* 48 (5)). Helaas laten ze verstek gaan en we stappen weer in de auto, op weg naar Naini Tal. Onderweg zien we langs de weg regelmatig een prachtige diepblauwe vogel met witte spikkels op zijn veren, het is de Chinese Fluitlijster *Myiophoneus caeruleus*. Bij stopplekjes onderweg komen we éénmaal een Oranjebuikbladvogel *Chloropsis hardwickei* tegen, maar veel vaker zien we in de heggetjes en onder struiken een lijsterachtige scharrelen met opvallende roze oorvlekken. In de veldgidsen waar we het tot voor kort mee moesten doen, is hij nauwelijks terug te vinden, maar na veel gezocht komen we er toch achter. Het is de Borstellijstergaai *Garrulax lineatus*. In recente gidsen staat hij afgebeeld zonder de

roze oorvlek en dan ga je je toch afvragen of de artiest die de gids illustreerde, hem ooit zelf gezien heeft. Onderweg merken we dat we te lang in Corbett hebben getreuzeld, waardoor we hoe dan ook niet voor het donker zullen aankomen. Dan kunnen we net zo goed in een groot dennenbos gaan wandelen en pas doorrijden als het donker wordt. De genomen beslissing was geweldig. We begonnen met een ondersoort van de Zwarte Mees *Parus ater* die hier een kuifje heeft, dan de Koolmees *Parus major* die hier alleen maar wit met grijs is, gevolgd door de Zwartkuifmees *Parus melanolophus*. Even later werden we verrast door een groepje mezen die we eerst niet konden thuisbrengen, piepklein en erg mooi en ze gedragen zich als Staartmezen. Ze zijn daar ook nauw aan verwant, deze Roodkruin-staartmees *Aegithalos concinnus*, maar hij heeft geen lange staart. We zien ze de dagen daarna nog vaak. Hogerop de berg in open grasland worden we verrast door een groep zeer grote vogels met heel lange staarten, Roodsnavelkitta's *Urocissa erythrorhyncha*, die een flinke herrie maakten terwijl ze door het gras hipten. De duisternis valt snel in terwijl de weg terug zoeken. Onze gids is al aardig ongerust wanneer we bij de auto komen. Onderweg in het donker zien we

tweemaal een Moeraskat *Felix chaus* de weg oversteken. 's Nachts merken we dat het pas februari is en dat we hoog zitten. De kachel moet aan.

Vogels in Naini Tal

's Ochtends vroeg uit de veren om het stadje te verkennen. Vlakbij het hotel scharrelen de Borstellijstergaaien ook al rond. Ze komen tevoorschijn maar duiken bij het minste gevoel van onraad alweer de heggetjes in. Beter zicht krijgen we op een donker vogeltje dat op een parkeerplaatsje scharrelt. Het slechte licht verhindert het maken van een dia, ondanks de makheid van de vogel. Na veel gezocht in de gidsen besluiten wij dat het de Donkere Roodmus (ook wel Nepalese Roodmus *Carpodacus nipalensis*) is. In geen enkele waarnemingslijst van vogelaars die er eerder geweest zijn, wordt deze vogelsoort genoemd, wat overigens met meer soorten het geval is. Gelukkig beschrijven we hem nauwkeurig zodat we anderhalf jaar later aan de hand van nieuwe en betere veldgidsen kunnen vaststellen dat we gelijk hadden. Op een gazon vlakbij zoeken de Chinese Fluitlijsters voedsel, zoals onze Merel dat doet. In het stadje zelf zijn vooral de parkjes rijk aan vogels. In de bomen zitten volop Himalayaboomkruipers *Certhia himalayana*, te onderscheiden aan de gestreepte staart en stuit. Een prachtige

blauwe vogel die we regelmatig zien, blijkt de Blauwstaart *Tarsiger cyanurus* te zijn. Echt algemeen in de parkjes is de slanke Grijskopboszanger *Seicercus xanthoschistos*.

De omgeving van Naini Tal

De omgeving van Naini Tal is een vogelaarparadijs. Gewoon wandelen langs een verharde bergweg levert de ene nieuwe soort na de andere op. Had je de menievogels nog niet goed gezien? Je krijgt de keus uit drie soorten, de Kleine Menievogel, de Scharlaken Menievogel *Pericrocotus flammeus* en de Langstaartmenievogel *Pericrocotus ethologus*. Lukraak kijkend in de bomen levert op een goed moment de ene na de andere Grote Baardvogel *Megalaima virens* op die in beeld komt, doodstil zittend tussen de bladeren. Even later laat ook een Blauwkeelbaardvogel *Megalaima asiatica* zich nog van alle zijden bewonderen, gevolgd door een troepje Zwartkapsibia's *Heterophasia capistrata*. Rustig kijkend in de richting van vrouwen die bladeren snijden in het bos (voor veevoer), levert waarnemingen op van verschrikte Zwarte Buulbuuls *Hypsipetus madagascariensis*. Boomklevers herken je gauw aan de roep, die verschilt niet veel van soort tot soort, maar hier zijn het twee soorten die geregeld

Pareilhalstortels zijn voortdurend te zien op de grasveldjes van Dhikala.

Foto: Kees van Berkel.

in beeld komen: de Bruine Boomklever *Sitta castanea* en de Witstaartboomklever *Sitta himalayensis*. Hier zien we ook de Bergkoolmees *Parus monticolus*, zo op het oog een Koolmees maar toch een andere soort. De Gaai zien we hier ook, maar veel spannender zijn de waarnemingen van zijn nauwe verwant de Strepengaaï *Garrulus lanceolatus*. Nog maar net heb je ze goed gezien of je wordt opgeschrikt door een herrie makende troep vogels. Eerst denk je aan Junglebabbelaars, maar bij nader inzien blijkt het een groep Witkeellijstergaaien *Garrulax albogularis* te zijn.

Hooggebergte

Een tocht naar het hooggebergte doet ons met weer andere soorten kennismaken. Het woord hooggebergte is trouwens maar betrekkelijk als je boven de 2000 m komt, terwijl in noordoostelijke richting de bergen al gauw duizenden meters hoger zijn. Langs de weg stoppen we regelmatig om vogels te zien. In open terrein komen we overwinterende Arendbuizerden *Buteo rufinus* tegen. Soms zien we een wolk schroevende Himalayagieren *Gyps himalayensis*. Terwijl we in een klein restaurantje thee drinken zien we een Monniksgier, een Lammergier *Gypaetus barbatus* en even later een Steenarend *Aquila chrysaetos* langskomen. Als we naar de wild stromende beek diep beneden ons kijken, zien we verscheidene Waterroodstaarten zitten op stenen in de beek. Ook Rivierroodstaarten en Himalayaroodstaarten zijn volop aanwezig. We turen alle grindbanken af naar de Ibisnavel, maar die laat zich niet zien.

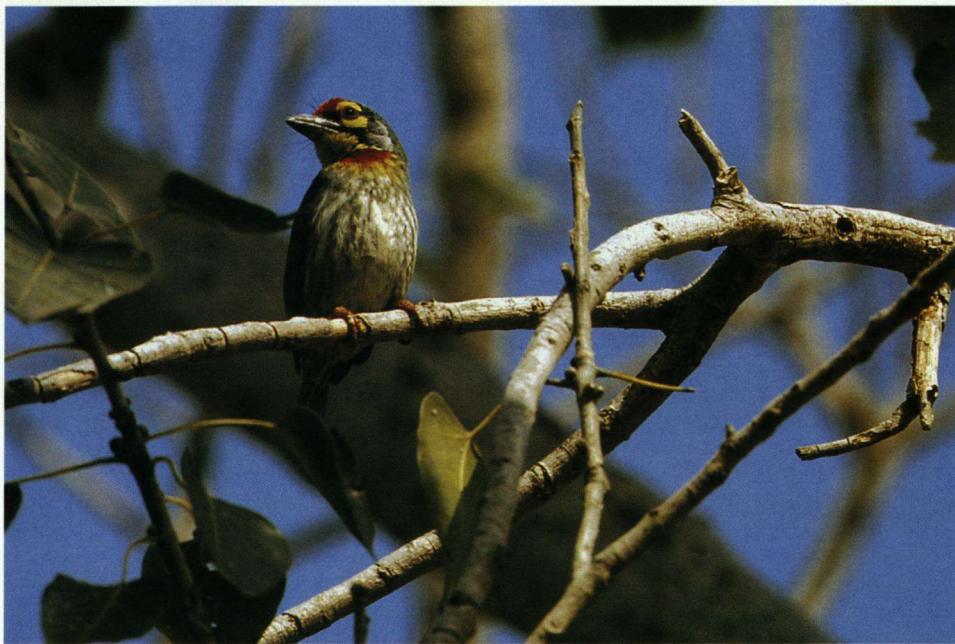

Dayallijster, een vogel van plaatsen waar openheid en dicht bebladerde struiken elkaar afwisselen. Hier het vrouwtje van de Dayallijster. Foto: Kees van Berkel.

Een oponthoud in een bos levert weer twee nieuwe spechtensoorten op, de Bruinvoorhoofdspecht *Melanerpes aurifrons* en de Roodvoorhoofdspecht *Picus squamatus* en een hernieuwde kennismaking met de luidruchtige Roodsnavelkitta's en de Bruine Boomklever.

Het verblijf zit er langzaam aan op en we gaan de laagvlakte weer in op weg naar Delhi. Bij het verlaten van de heuvels moeten we nog een keer hals over kop stoppen, omdat er drie Dubbelhoornige Neushoornvogels *Buceros bicornis* hoog in bomen gezien worden. Het zijn enorm grote vogels en het is buitengewoon spectaculair om ze te zien, vooral als ze wegvliegen.

Bij het oversteken van een rivier kijken we even naar een zandbank. Er zit van alles aan reigers en eenden. Vooral Krooneenden en grote groepen Vlekbeekenden *Anas poecilorhyncha* trekken de aandacht, maar zes vogels vallen op door hun zwarte vleugels met witte onderzijde en rode snavel: Indische Schaarbekken *Rhynchops albicollis*. We kunnen ze goed bekijken en dan vliegen ze weg en verdwijnen. Hoeveel vogelaars zijn niet vergeefs naar zandbanken in rivieren afgereisd en hebben taxichauffeurs gouden ritten bezorgd, alleen maar om de Indische Schaarbekken te zien? En wij lopen ze pardoos en volstrekt onverwacht tegen het lijf. Onze gids was er niet bij. Die moest even thee drinken in een theetent langs de weg. Hij raakt helemaal hoteldebotel als we het hem vertellen. Heerlijk die onverwachte ontmoetingen, waaraan India zo rijk is.

De Kopersmid is een echte boombewoner. Hoewel maar klein, is zijn geluid duidelijk en vérdragend.

Foto: Wim Smeets.

De Indische Scharrelaar is in open terrein vaak opvallend aanwezig.

Foto: Kees van Berkel.

Altijd iets onverwachts en enerverend en het doet je verlangen om weer terug te keren.

■ C.J.M. van Berkel, Tebinckslaan 14, 9462 PV Gasselte, e-mail: dodaars@hotmail.com

LITERATUUR:

Grimmett, R., C. Inskipp & T. Inskipp (1999): Pocket guide to the Birds of the Indian subcontinent. Oxford University Press, Oxford.

Grimmett, R., C. Inskipp & T. Inskipp (1998): Birds of the Indian subcontinent. Oxford University Press, Oxford.

Höfer, H. (red.) & Wereldnatuurfonds (1994): Natuur Wereldwijd India, Nepal, Sri Lanka. Cambium, Zeewolde.

Kazmierczak, Krys & B. B. van Perlo, (2000): A field guide to the birds of the Indian Subcontinent. Pica Press, Sussex.

Mountfort, Guy & G. Cubitt (1991): Ongerept India, de biologische diversiteit van India en Nepal. M&P, Weert.

Walters, M. (1997): Complete checklist Vogels van de wereld. Tirion, Baarn.

Dia's Vogelkalender 2005

Ook in 2005 zal er weer een Vogelkalender worden uitgebracht. De dia's daarvoor kunnen tot 1 december 2003 gezonden worden aan Wim Smeets. Afbeeldingen van vogelsoorten die de afgelopen vijf jaar reeds op de Vogelkalenders stonden, worden voor het jaar 2005 niet opgenomen. Opnamen die in Nederland of België zijn gemaakt, krijgen een extra waardering, evenals vogelsoorten die de laatste vijftien jaar niet op de kalender gestaan hebben. De algemene voorwaarden en een volledige lijst van soorten die voor 2005 niet moeten worden ingezonden, kan men bij Wim Smeets per briefkaart of per e-mail aanvragen.

■ Wim Smeets, Bachlaan 111, 3752 HG Bunschoten, e-mail: smeets.foto@hetnet.nl